

REFERAT Sundheds- idræts- og kulturudvalget d. 04-03-2026

Mødedato Onsdag d. 04. marts 2026 kl. 16:00

Mødested C.2.25

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Ny vejledning om forebyggende sundhedsydelser til børn og unge.....	4
Horisontal samarbejdsaftale om patientrettet forebyggelse.....	7
Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2026 - kriterier og tidsplan.....	9
Sundhedshøjskolen - status og videreudvikling.....	11
Salg af klubhus i Dalbyover.....	14
Forvaltningen og formanden orienterer.....	15
Sagsstyringsliste pr. 4. marts 2026.....	17
Digital godkendelse for tilstedeværelse.....	18

Punkt 25: Godkendelse af dagsorden

00.22.04-A00-8-25

Indstilling

Godkendelse af dagsorden.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden.

Punkt 26: Ny vejledning om forebyggende sundhedsydelser til børn og unge

29.12.00-G01-1-25

Resumé

Sundhedsstyrelsen har i maj 2025 offentliggjort en ny vejledning for de forebyggende sundhedsydelser til børn, unge og familier. Vejledningen klargør de lovmæssige rammer samt nationale anbefalinger for Sundhedsplejens indsatser.

I sagen gennemgås sundhedsplejens nuværende tilbud i forhold til sundhedsstyrelsens vejledning, sundhedsplejens plan for implementering af ændringer samt kommende udviklingsområder.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds-, idræts- og kulturudvalget

1. at udvalget drøfter og godkender status for indsatser i sundhedsplejen samt plan for implementering af den nye vejledning

Beslutning

Status for indsatser i sundhedsplejen godkendt.

Plan for implementering af den nye vejledning godkendt med 6 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Lise-Lotte Leervad Larsen.

Udvalget ønsker at se et oplæg på hvordan og hvilke ressourcer, der skal til for at Randers Kommune kan leve op til de nye anbefalinger.

Sagsfremstilling

Baggrund:

Sundhedsstyrelsen har i maj 2025 udgivet to publikationer, som udstikker rammerne for sundhedsplejens arbejde med børn, unge og familiers sundhed: [Vejledning om forebyggende sundhedsydelser til børn og unge](#) – Lovbestemte rammer” og [”Anbefalinger om forebyggende sundhedsydelser til børn, unge og deres forældre](#) – tilrettelæggelse og indhold”. De to publikationer erstatter den tidligere vejledning.

Vejledningens formål er at bidrage til, at sundhedsydelser tilrettelægges indenfor sundhedslovens rammer og med den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne. Vejledningen beskriver således meget konkret og udførligt, hvilke ydelser sundhedsplejen skal/bør tilbyde alle børn, unge og familier på hvilke alderstrin, samt hvornår børn, unge og familier bør have en ekstra indsats. Endvidere beskriver vejledningen, hvordan samarbejdet med relevante samarbejdspartnere bør tilrettelægges.

Status:

Sundhedsplejen er en del af området Sundhed, Kultur og Omsorg. I Sundhedsplejen er ansat 20 småbørnssundhedsplejersker og 12 skolesundhedsplejersker samt en leder og en udviklingsmedarbejder. Sundhedsplejen har et samlet budget på 19.333 mio. kr., inkl. midlertidige bevillinger (søvnprojekt, Familiernes Hus og Tæt & tør)

I Randers Kommune har Sundhedsplejen kontakt med over 99 % af kommunens børnefamilier. Sundhedsplejersken møder familierne tidligt – ofte allerede i graviditeten - og følger dem frem til det unge menneske afslutter grundskolen.

Sundhedsplejens tilbud er tilrettelagt, så alle børn og familier får et grundniveau af indsats, mens børn og familier med særlige behov modtager en udvidet indsats.

Vejledningen i hovedtræk:

Den nye vejledning udstikker anbefalinger både for det universelle tilbud til alle børn og unge og for den indikerede indsats for børn og unge med særlige behov. Lige som den tidligere vejledning lægger den nye vægt på, at det er vigtigt at prioritere begge dele.

Vejledning pointerer vigtigheden af tidlig forebyggelse. Tidlig forebyggelse skal her forstås både som tidligt ift. alder og tidligt ift. at forebygge, at eventuelle sundheds- og trivselsmæssige udfordringer udvikler sig.

I notat vedlagt som bilag 1 beskrives sundhedsplejens samlede ydelser, og sundhedsstyrelsens vejledning gennemgås i forhold til sundhedsplejens nuværende indsatser. Af de væsentligste pointer kan fremhæves følgende:

- Som noget nyt ift. den tidligere vejledning anbefaler Sundhedsstyrelsen, at Sundhedsplejens indsats niveauinddeles i 4 niveauer efter barnets/familiernes behov, med henblik på at sikre den bedst mulige fordeling af ressourcer. Sundhedsplejen har allerede erfaring med niveauinddeling på småbørnsområdet. Det nye er, at Sundhedsstyrelsen niveauinddeling lægger op til tidligere inddragelse af tværfaglige samarbejdspartnere. Dette vil Sundhedsplejen gå i dialog med de relevante parter om.
- Ift. spæd- og småbørn anbefaler vejledningen 5 hjemmebesøg i barnets første leveår til alle familier. Sundhedsplejen tilbyder som udgangspunkt 4 hjemmebesøg. Førstegangsfamilier får derudover tilbud om Familieiværksætterne, som er et gruppebaseret forældreuddannelsesforløb med 9 mødegange, som starter allerede i graviditeten og slutter, når barnet er ca. 6-7 mdr. Førstegangsfamilier, som ikke er med i Familieiværksætterne, får tilbudt 5 hjemmebesøg.
- Som noget nyt fordrer lovgivningen, at spæd- og småbørn med særlige behov tilbydes ekstra hjemmebesøg af Sundhedsplejen efter 1-årsalderen. Sundhedsplejens nuværende tilbud omfatter et 1½ års besøg til de ca. 20 % mest sårbare familier.
- Det er ligeledes nyt, at det lovpligtige tværfaglige team for børn med ekstra behov nu også skal omfatte børn under 1 år. I Randers kommune er det tværfaglige team beskrevet i den tværfaglige samarbejdsmodel på børneområdet. Sundhedsområdet vil gå i dialog med de øvrige involverede områder i kommunen med henblik på at beskrive, hvordan den tværfaglige indsats for de mindste, sårbare børn skal organiseres.
- For skolebørn er den lovmæssige ramme for det universelle tilbud, at der skal tilbydes ind- og udskolingsundersøgelse, 3 vækstmålinger i løbet af skoletiden samt ”regelmæssig opfølgning”. I Randers Kommunes tilbydes skolebørn enten individuel kontakt eller et sundhedspædagogisk tilbud på klasseniveau på de fleste klassetrin, men ikke helt i det anbefalede omfang. Desuden anbefales, at der tilbydes behovsindsatser på gruppeniveau, og hvilket skolesundhedsplejen har taget hul på at udvikle.
- Vejledningen anbefaler, at skolesundhedsplejersken inddrages systematisk i skolernes indsats ift. fravær. Dette er tilfældet på 4 skoler i Randers, som har en særlig fraværsindsats, forankret i den boligsociale helhedsplan i Nordbyen.
- Sundhedsplejens lovpligtige konsulentfunktionen ift. dagtilbud, skoler og anbringelsessteder har endvidere en central plads i den nye vejledning. Sundhedsplejen i Randers tilbyder pt. konsulentbistand ift. søvn, astma og renlighed samt i et begrænset omfang efter andre konkrete henvendelser. I Randers Kommune er ansat en central hygiejnesygeplejerske, som varetager konsulentfunktionen ift. hygiejne, smitsomme sygdomme mv.

På baggrund af Sundhedsstyrelsens nye vejledning vil Sundhedsplejen i Randers Kommune i de kommende år arbejde målrettet med både implementering og videreudvikling af indsatsen for børn, unge og familier.

Sundhedsplejen vil som opfølgning på vejledningen særligt iværksætte følgende:

- **Videreudvikling af en differentieret og tidlig indsats**, herunder arbejde med den nationale anbefaling om niveauinddeling af indsatser og en tidligere, mere systematisk inddragelse af tværfaglige samarbejdspartnere. Dette vil ske i dialog med relevante fagområder og vil blive forelagt politisk i en særskilt sag.
- **Styrkelse af indsatsen for spæd- og småbørn med særlige behov**, herunder afklaring af, hvordan anbefalingerne om ekstra hjemmebesøg efter 1-årsalderen og en koordineret tværfaglig indsats for børn under 1 år bedst organiseres i Randers Kommune.
- **Videreudvikling af tilbuddet til skolebørn**, herunder arbejdet med flere gruppe- og klassebaserede indsatser samt en gradvis styrkelse af Sundhedsplejens bidrag til skolernes indsats i forhold til bekymrende skolefravær.
- **Videreudvikling af konsulentfunktionen**, herunder en mere systematisk og strategisk anvendelse af sundhedsplejens specialiserede viden i dagtilbud, skoler og andre relevante tilbud. Dette kunne bl.a. ske ved at øge det tværfaglige fokus på indsatser der understøtter tidlig opsporing, dyrke fælles faglige sprog og udvikle mere sammenhængende indsatser omkring børn og familier.
- **Konsolidering og udbredelse af veldokumenterede indsatser og projekter**, herunder bl.a. søvnindsatsen, indsatser for overvægt og renlighed, som allerede i dag bidrager væsentligt til tidlig opsporing og forebyggelse.

Sundhedsplejens samlede indsats bygger på bevidste og fagligt funderede prioriteringer, hvor ressourcerne målrettes der, hvor de har størst forebyggende effekt. Indsatserne er baseret på både nationale anbefalinger og forskning, som dokumenterer, at tidlige indsatser styrker børns trivsel, forældres handlekompetence og på længere sigt har betydning for uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet og sundhed.

Familieiværksætterne blev med vedtagelsen af budgettet for 2026-29 gjort permanent efter mange års midlertidige bevillinger. Der er i den forbindelse igangsat en evaluering, og resultaterne herfra vil indgå i den videre politiske drøftelse af Sundhedsplejens tilbud og udviklingsmuligheder.

Sagen giver således sundheds- idræts- og kulturudvalget mulighed for at tage stilling til Sundhedsplejens nuværende praksis, de kommende implementeringsopgaver samt de udviklingsspor, som kan danne grundlag for en fortsat styrkelse af den tidlige forebyggelse i Randers Kommune.

Økonomi

Der er ingen umiddelbare økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

SIK møde 4 marts 2026 - den nye vejledning

Notat. Ny Vejledning om forebyggende sundhedsydelser til udvalgsmøde marts

Punkt 27: Horisontal samarbejdsaftale om patientrettet forebyggelse

29.00.00-G01-25-25

Resumé

Som led i aftale om sundhedsreform fra 2024 skal Randers Kommune overdrage myndigheds- og finansieringsansvaret for patientrettet forebyggelse til Region Midtjylland. Den 28. oktober 2025 gav byrådet forvaltningen bemyndigelse til at afsøge mulighed for indgåelse af horisontal samarbejdsaftale med regionen. En horisontal samarbejdsaftale betyder, at Randers Kommune fortsat kan varetage driften af patientrettet forebyggelse og at driften heraf finansieres af regionen.

Den 28. januar 2026 fik sundhed-, idræt- og kulturudvalget en status på patientrettet forebyggelse og processen for arbejdet med indgåelse af horisontal samarbejdsaftale. Den 2. februar 2026 blev sundhedsråd Kronjylland orienteret om den horisontale samarbejdsaftale, hvor de tog sagen til efterretning.

Forvaltningen og Region Midtjylland har forhandlet en horisontal samarbejdsaftale, der præsenteres i sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds-, idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at aftale om horisontalt samarbejde om patientrettet forebyggelse med Region Midtjylland godkendes

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Patientrettet forebyggelse er reguleret af sundhedslovens §119 og Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard Forebyggelsestilbud til borgere med kronisk sygdom. Opgaven løses på sundhedsområdet af Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter Gudenåen. Patientrettet forebyggelse omfatter rehabiliteringsforløb til borgere med følgende kroniske sygdomme: KOL, diabetes, lænderygsmærter, kræft og hjertekarsygdomme.

Som en del af sundhedsreformen skal regionerne overtage myndigheds- og finansieringsansvaret for patientrettet forebyggelse.

Overgangslovens § 5, stk. 2 giver mulighed for, regionen kan indgå en horisontal samarbejdsaftale med en kommune om, at kommunen på regionens vegne varetager driften af en eller flere af de opgaver, som den 1. januar 2027 overføres fra kommunen til regionen.

Sundhedslovens § 118 d, stk. 1, giver ligeledes mulighed for at region og kommune kan indgå et horisontalt samarbejde om kommunale og regionale sundhedsydelser i det nære sundhedsvæsen. Dvs. de sundhedsydelser der er omfattet af sundhedslovens afsnit IX, som patientrettet forebyggelse.

På dette lovgrundlag har forvaltningen og Region Midtjylland udarbejdet en horisontal samarbejdsaftale om patientrettet forebyggelse. Aftalen er vedlagt som bilag 1.

Forvaltningen og Region Midtjylland vurderer, at opgaven varetages bedst i kommunerne. I dag varetager Randers Kommune opgaven med høj faglig kvalitet og har i flere sammenhænge været en del af forskning på området. F.eks. arbejder Rehabiliteringsenheden med differentierede forløb for at sikre mere lighed i sundhed og er nået langt i implementeringen af digitale forløb og kombinerede fysiske og digitale forløb. Samtidig løses opgaven med høj økonomisk effektivitet.

De patientrettede forebyggelsesindsatser har tæt sammenhæng til de borgerrettede forebyggelsesindsatser, som også er forankret i sundhedsafdelingen og derfor giver en fælles organisatorisk ramme for at løse opgaven, som bør fastholdes for at sikre bedst mulig sammenhæng og faglig kvalitet for borgerne.

Når opgaven forbliver i Randers Kommune, skaber det bedre muligheder for at sikre en helhedsorienteret tilgang og sammenhæng i borgerens forløb i de tilfælde, hvor der er behov for samarbejde med social- og arbejdsmarkedsområdet.

Randers Kommune har også gode erfaringer med at bygge bro til civilsamfundet og har et solidt kendskab til og samarbejde med foreninger og aktiviteter i borgerens lokalområde.

Det er væsentligt at opgaven fortsat løses af Randers Kommune, da en stærk faglig indsats kræver lokalt kendskab og samarbejdsrelationer på tværs af fagområder. Opgaven løses i Randers sundhedscenter Gudenåen, lokalt og tæt på borgerens nærmiljø. Med fortsat kommunal drift sikres at der fortsat tilbydes patientrettede forebyggelsesindsatser tæt på borgerne.

Økonomi

Som led i aftalen modtager Randers Kommune 8,051 mio. kr. (i 2025-priser) i fast ramme til opgaverne omfattet af aftalen fra dens ikrafttrædelse og fremadrettet i samarbejdsaftalens løbetid. Rammen finansierer samtlige direkte og indirekte udgifter samt intern overhead til varetagelse af administrative støttefunktioner.

Den økonomiske ramme vil blive reguleret årligt svarende til reguleringen af det regionale bloktilskud på sundhedsområdet, fraregnet medicin.

Det forventes, at opgaven omkring patientrettet forebyggelse vil udvikle sig, idet der kommer nye kvalitetsstandarder på området. Hvis opfyldelsen af krav i kvalitetsstandarderne kræver en udbygning af tilbuddene, finansieres udbygningen af regionen, alternativt en drøftelse mellem region og kommune om prioriteringen af indsatserne.

Videre proces

Aftale om horisontalt samarbejde skal godkendes af økonomiudvalget (16. marts 2026) og byrådet (23. marts 2026). Herefter skal regionsrådet i Regions Midtjylland give Indenrigs- og sundhedsministeriet besked om indgåelse af horisontalt samarbejde med Randers Kommune om patientrettet forebyggelse.

Aftalen træder i kraft 1. januar 2027.

I 2. halvår 2026 forventes der at komme lovpakke om patientrettigheder med kronikerpakker relateret til patientrettet forebyggelse.

I 2027 kan det forventes, at de første kronikerpakker skal implementeres. I første omgang omfatter det KOL og kroniske lænderyg smerter. I 2028 er der planlagt kronikerpakke om diabetes.

Indførelsen af patientrettighederne og kronikerpakker for specifikke diagnoser vil medføre tillæg til den horisontale samarbejdsaftale, da Randers Kommune skal arbejde efter nye retningslinjer efter kvalitetsstandarderne. Tillæggene vil kræve politisk godkendelse.

Bilag

Horisontal samarbejdsaftale om patientrettet forebyggelse

Punkt 28: Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2026 - kriterier og tidsplan

29.09.00-G01-3-26

Resumé

Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen er blevet videreført i 2026 og 2027 med 1,6 mio. kr. årligt. Puljen har til formål at understøtte tidsafgrænsede pilotprojekter, der afprøver nye eller videreudviklede sundhedsfremmende og forebyggende indsatser i Randers Kommune.

I denne sag fremlægges forslag til kriterier for puljen i 2026 samt en tidsplan for ansøgningsrunde og politisk prioritering af projekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds-, idræts- og kulturudvalget

1. at kriterierne for Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2026 og 2027 godkendes
2. at tidsplanen for Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen tages til efterretning

Beslutning

1. at godkendt med tilføjelse af et kriterie om at projekterne gerne skal adressere de sundhedsmæssige udfordringer, der er nævnt i Fremtidens Randers' hvidbog.
2. at taget til efterretning

Sagsfremstilling

Randers Kommune har i henhold til Sundhedslovens § 119 pligt til at tilbyde sundhedsfremmende og forebyggende indsatser, der bidrager til øget trivsel og livskvalitet for kommunens borgere.

Byrådet afsatte første gang midler til en Sundhedsfremme- og forebyggelsespulje i budgetaftalen for 2021 med 1,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022. Puljen er siden videreført i 2023-2025 og med budgettet for 2026-29 i yderligere to år hhv. 2026 og 2027. Overblik over tidligere bevillinger kan findes i vedhæftede bilag.

Formålet med puljen er at skabe rammer for afprøvning og udvikling af nye idéer og metoder, der kan bidrage til at imødegå sundhedsudfordringer i Randers Kommune.

Selvom vi som kommune har mange erfaringer og indsatser, der virker, er der fortsat et udviklingspotentiale, som kræver nye indsatser og ideer afprøvet i en praksiskontekst.

Puljen giver derfor mulighed for at afprøve, hvordan indsatserne fungerer i praksis og hvilken effekt de har. Samtidig vil evalueringen af indsatserne understøtte prioriteringen af fremtidige indsatser, som skal bidrage til at fremme sundheden hos Randers Kommunes borgere.

Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljens strategiske fokus og kriterier

Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen skal bidrage til at realisere målsætningerne i Randers Kommunes sundhedspolitik og den strategiske plan for Fremtidens Randers. Begge politiske spor har et fælles fokus på at skabe lighed i sundhed, fremme trivsel og livskvalitet samt styrke borgernes muligheder for at mestre eget liv.

I praksis vurderer sundhedsområdet, at der er et stort potentiale i at løse kommunes sundhedsudfordringer ved at styrke fællesskaber og borgerdeltagelse i nærmiljøet, udvikle sundhed tæt på borgernes hverdag og styrke det tværgående samarbejde om forebyggelse på tværs af kommunen.

Samtidig har vi et særligt fokus på den tidlige indsats for børn, unge og

sårbare familier samt på at forebygge udviklingen af dårlige sundhedsvalg. Sundhedsområdet ser disse fokusområder som centrale løftestænger i arbejdet med kommunens sundhedsudfordringer og som et muligt afsæt for kommende indsatser.

Med afsæt i ovenstående foreslår forvaltningen følgende kriterier for projektansøgninger til Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen:

- At det er tidsafgrænset afprøvning af en ny eller videreudviklet sundhedsfremmende eller forebyggende indsats med borgerrettet effekt.
- At der foreligger en klar plan for evaluering, der dokumenterer indsatsens bidrag til lighed i sundhed samt øget sundhed og trivsel blandt kommunens borgere og skaber et grundlag for læring og fremtidige prioriteringer i kommunen.
- At der er et prioriteret fokus på centrale sundhedsudfordringer i Randers Kommune og anvendelse af tilgange med dokumenteret eller forventet effekt.

Projekter, der arbejder på tværs af afdelings- eller forvaltningsområder, vil blive prioriteret med erkendelsen af, at tværgående indsatser har et stort potentiale for at løse komplekse sundhedsudfordringer. I udvælgelsen af projekter vil der desuden blive lagt vægt på projekternes gennemførlighed, herunder om der foreligger en realistisk plan for organisering, ressourceanvendelse, tidsplan samt rekruttering og fastholdelse af den anviste målgruppe.

Det vil være muligt at søge om midler til både 1-årige og 2-årige pilotprojekter. Muligheden for at søge om en 2-årig projektperiode er tilgængelig, da en længere periode kan give bedre mulighed for at afprøve indsatsen i praksis. Dette kan styrke evalueringspotentialet og give et bedre grundlag for læring og fremtidige prioriteringer. Puljemidlerne kan anvendes til både drifts- og lønudgifter, i det omfang disse er nødvendige for projektets gennemførelse.

Eventuelle beslutninger om videreførelse eller forankring af indsatser efter projektperiodens udløb vil skulle forelægges politisk og finansieres inden for de til enhver tid gældende økonomiske rammer.

Da bevillingen er 2-årig og der allerede er afsat midler i 2026, foreslås det at der i 2026 gennemføres 2 ansøgningsrunder.

Til første ansøgningsrunde foreslås som udgangspunkt at der afsættes 1 mio. kr. og til runde 2 de resterende 2,2 mio. kr., idet det vurderes at der er projekter, der umiddelbart hurtigt kan beskrives, mens andre kræver større forberedelse og måske også vil indgå i de prioriteringer, som beslutes i forbindelse med Fremtidens Randers.

På den baggrund foreslås 1. runde gennemført med ansøgningsfrist i starten af maj og beslutning i udvalget juni-mødet og 2. runde i efteråret med ansøgningsfrist i slutningen af september og beslutning i november-mødet.

Økonomi

Der er i budgettet afsat 3,2 mio. kr. til Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen fordelt med 1,6 mio. kr. årligt.

Videre proces

Tidsplanen nedenfor beskriver forløbet for kriteriegodkendelse, ansøgningsperiode og forslag til udmøntning af puljemidler.

4. marts 2026: Sundheds-, Idræts- og Kulturudvalget godkender kriterierne for projekter

5. marts – 11. maj 2026: Ansøgningsperiode for pilotprojekter til 2026-puljen

3. juni 2026: Forslag til udmøntning forelægges sundheds-, idræts- og kulturudvalget.

30. september 2026: Frist for ansøgninger af pilotprojekter til 2027-puljen

4. november 2026: Forslag til udmøntning af den resterende del af 2026-puljen samt 2027-puljen forelægges sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Juni 2027: Midtvejsevaluering af projekterne forelægges sundheds- idræts- og kulturudvalget.

September/oktober 2027: Stillingtagen til videreførelse af sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen efter 2027.

2028 Q2: Afsluttende evaluering af pilotprojekterne i sundheds-, idræts og kulturudvalget

Bilag

Overblik_tidligere_bevillinger

Punkt 29: Sundhedshøjskolen - status og videreudvikling

29.09.04-P20-1-26

Resumé

Sundhedshøjskolen blev etableret i 2016 som en murstensløs højskole med fokus på at styrke borgernes sundhed gennem lokale og fremskudte indsatser. Sundhedshøjskolen er forankret i Sundhedsfremme- og forebyggelsesenheden og samarbejder bredt med foreninger, arbejdspladser og uddannelsesaktører. På baggrund af erfaringer og evaluering sammen med Sundhedshøjskolens advisory board præsenteres i sagen indstilling til videreudvikling af Sundhedshøjskolen på to udvalgte områder.

Der i forbindelse med udvalgets udsættelse af sagen tilføjet en række bilag, der nærmere redegør for tidligere beslutninger og indsatser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at udvalget godkender tilretningen af sundhedshøjskolens tilbud med henblik på en bredere geografisk dækning og mere udvidet forenings- og uddannelsessamarbejde

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 28. januar 2026, punkt 17:

Udsat med henblik på yderligere afklaring.

René Skaarup havde forfald til mødet, i stedet deltog Magnus Bigum.

Lars Schacksen deltog ikke under punktet.

Beslutning

Godkendt med 5 stemmer for og 2 imod. Imod stemte Lise-Lotte Leervad Larsen og Jesper Gade.

Lise-Lotte Leervad Larsen og Jesper Gade begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Udvalget ønsker en opdateret projektbeskrivelse for sundhedshøjskolen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Sundhedshøjskolen blev etableret i 2016 som en murstensløs højskole med formål at styrke borgernes sundhed gennem fremskudte og lokalsamfundsbaseerede indsatser. Initiativet har fokus på at reducere ulighed i sundhed, øge fysisk aktivitet og styrke lokale fællesskaber i samarbejde med foreninger og arbejdspladser.

Sundhedshøjskolen er forankret i Sundhedsfremme- og forebyggelsesenheden i Randers Sundhedscenter og samarbejder med aktører som idrætsforeninger, DGI, Dansk Firmaidræt, Kultur og Fritid samt en række lokale arbejdspladser.

Status

I forbindelse med etablering af sundhedshøjskolen blev det besluttet at sundhedshøjskolens fremskudte indsatser skulle være indenfor to spor.

- **Samarbejde med lokalsamfund og foreninger**

- Samarbejde med seks udvalgte idrætsforeninger (Asferg, Assentoft, Harridslev, Stevnstrup, Havndal og Øster Tørslev). Disse områder blev valgt ud fra deres socioøkonomiske sammensætning.
- Samarbejdet har fokus på kompetenceudvikling, uddannelse af instruktører og opstart af nye hold for borgere, der ikke er foreningsvante. Indsatserne tager udgangspunkt i lokalsamfundets behov og tilpasses de lokale ressourcer.

Siden Sundhedshøjskolens etablering er indsatsen i lokalområdet udvidet med, at Sundhedshøjskolen afholder lokaldysten i samarbejde med Kultur og Fritid og DGI (i 2025 deltog syv lokalsamfund). Sundhedshøjskolen har ligeledes et tæt samarbejde med sundhedsområdets brobygger, hvis opgave er at hjælpe borgere ud i foreningslivet efter forløb i sundhedscenteret. Brobyggeren er ansat på en tidsbegrænset bevilling under Sundhedsfremme- og Forebyggelsespuljen.

- **Sundhed og trivsel på arbejdspladser**

- Indsatsen har siden 2018 fokuseret på små og mellemstore arbejdspladser i Randers Kommune, hvor der typisk er ansat mange mænd i fysisk krævende jobs og med et stigende sygefravær.
- Indsatsen omfatter: Træning i arbejdstiden, uddannelse af sundhedsambassadører, sundhedssamtaler og behovsundersøgelser
- 69 sundhedsambassadører er aktuelt aktive, og Sundhedshøjskolen samarbejder med 14 arbejdspladser, der samlet omfatter 1.135 medarbejdere.
- Samarbejdspartnere inkluderer bl.a. Dansk Firmaidræt, 3F Randers, FOF og Business Randers.

Evalueringen af indsatsen viser, at medarbejderne oplever færre smerter, mindre træthed, mere energi, bedre forhold til kolleger og bedre humør. Sundhedsambassadørerne har en central rolle i at fastholde indsatserne og størst effekt ses, når trivsel og sundhed er en strategisk prioritet på arbejdspladsen

Videreudvikling af Sundhedshøjskolen

Sundhedshøjskolen indgår som en central del af Randers Kommunes sundhedspolitik og strategiske satsninger på forebyggelse og sundhedsfremme. Indsatsen understøtter sundhedsområdets særlige fokus på at skabe mere lighed i sundhed gennem tilstedeværelse i lokalmiljøerne og en tidlig, differentieret indsats, som er tilpasset borgerens behov. Sundhedshøjskolen understøtter dermed rammerne for sund levevis, som kommunerne jf. Sundhedslovens § 119 har et centralt ansvar for.

Sundhedshøjskolen har evalueret de nuværende indsatser sammen med Sundhedshøjskolens advisory board. Advisory board består af udvalgsformanden for Sundheds-, idræts- og kulturudvalget, samt repræsentation fra FOF, Dansk Firmaidræt, DGI, 3F, en lokal virksomhed (midlertidig vakant) samt repræsentanter for Sundhed. Advisory board fungerer som følgegruppe for Sundhedshøjskolen og bidrager med viden og sparring til udvikling af Sundhedshøjskolen.

Evalueringen peger på, at sammensætningen af lokalsamfund skal være mere fleksibel i forhold til hvilke lokalområder Sundhedshøjskolen skal være til stede i og at Sundhedshøjskolen skal kunne tilpasse og ændre målgruppen for indsatser i forhold til de konkrete behov.

Som der også bliver peget på i Hvidbogen, så har den socioøkonomiske sammensætning i kommunen ændret sig, så der er kommet flere borgere med udfordringer og i nye geografiske områder. For eksempel er Randers C blevet et meget udfordret område, hvor andelen af borgere under den relative fattigdomsgrænse er særligt høj. Derfor er der behov for at Sundhedshøjskolen kan iværksætte indsatser geografisk fleksibelt i forhold til, hvor behovet er størst.

I forhold til målgrupper for indsatsen peger advisory board på vigtigheden af at fastholde den nuværende målgruppe med øget fokus på udsatte borgere og mænd med behov for støtte og brobygning til lokale fællesskaber, men også unge, som Hvidbogen peger på som en vigtig gruppe.

I forhold til samarbejdspartnere foreslår advisory board, at Sundhedshøjskolen arbejder bredere og inddrager samarbejde med relevante foreninger, uddannelsesorganisationer og idrætsorganisationer i forhold til målgrupperne. Det kunne være veteranforeningen, idræt for sindet, 3F, FOF med videre. I forhold til ungegruppen peges på at udvikle samarbejdet med uddannelsesinstitutioner med henblik på styrket forebyggelse og uddannelse af fremtidige sundhedsambassadører. Endelig peger advisory board på at styrke og videreudvikle samarbejdet med brobygningsmedarbejderen i Sundhed i forhold til at hjælpe sårbare borgere ud i foreningslivet.

På den baggrund indstilles det at Sundhedshøjskolens indsatser udvikles på to områder:

- **Geografisk udvidelse og fleksibilitet**

At sundhedshøjskolen går bredere ud i Randers Kommune og ikke længere kun arbejder i de tidligere seks udpegede lokalsamfund (Asferg, Assentoft, Harridslev, Stevnstrup, Havndal og Øster Tørslev), men kan inddrage og arbejde fleksibelt i nye områder – herunder Randers C – i lokale samarbejder og indsatser, hvor det vurderes fagligt relevant.

- **Udvidet forenings- og uddannelsessamarbejde**

At sundhedshøjskolen bevæger sig bredere ud på arbejdspladser og på foreningsniveau. At hvor samarbejdet tidligere primært har været med idrætsforeninger, så udvides samarbejdet med andre typer foreninger og fællesskaber, ligesom samarbejdet med arbejdspladser med fysisk krævende jobs udvides til også at omfatte uddannelsesinstitutioner – med fokus på forebyggende indsatser rettet mod bevægelse, livsstil og uddannelse af studerende som lokale sundhedsambassadører.

Den foreslåede videreudvikling vil løbende blive evalueret sammen med Sundhedshøjskolens advisory board.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget udsatte sagen i mødet den 28. januar 2026 med henblik på nærmere afklaring og forvaltningen har til sagen vedhæftet materiale, der nærmere redegør for tidligere beslutninger mv.

Økonomi

Sundhedshøjskolen har et budget svarende til 1,7 årsværk. Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser, da aktiviteterne foregår indenfor den afsatte økonomiske ramme.

Bilag

Notat. Status og udvikling af Sundhedshøjskolen. Februar 2026

Projektbeskrivelse Sundhedshøjskolen. Sundhed og trivsel på arbejdsladsen. 2017

Projektbeskrivelse Sundhedshøjskolen. Samarbejde med idrætsforeninger. Nov. 2019

Sundhedshøjskolen. Indflyvning SIK 280126

Punkt 30: Salg af klubhus i Dalbyover

04.08.10-P00-3-22

Resumé

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget skal med denne sag tage stilling til salget af et klubhus i Dalbyover. Klubhuset, som ejes af I.F. Fjorden, der er kommet i overskud som følge af etableringen af en kommende kunstgræsbane i Øster Tørslev.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds, idræts- og kulturudvalget

1. at der gives tilladelse til salg af klubhus beliggende på Stadionvej 39 i Dalbyover

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ved facilitetskonferencen på kultur- og fritidsområdet i foråret 2022 bevilligede byrådet den 13. juni 2022 1,2 mio. kr. til etablering af en kunstgræsbane i NORD. Klubberne I.F. Fjorden og B65 arbejder sammen om projektet og planlægger at etablere den kommende kunstgræsbane i Øster Tørslev.

Hermed bliver I.F. Fjordens klubhus på Stadionvej 39 i Dalbyover i overskud og klubben ønsker derfor at sælge huset. Klubhuset ejes af foreningen og ligger på foreningens jord. De tilstødende fodboldbaner ejes af Randers Kommune. På vedlagte bilag kan man se placeringen af klubhuset.

Klubhuset er i 1966 opført med hjælp fra kommunale midler (25.000 kr.), og der blev i den forbindelse tinglyst en servitut om, at ejendommen ikke kan videresælges uden sognerådets godkendelse. Sognerådene ophørte med kommunalreformen i 1970 og eksisterer derfor ikke længere. Da sognerådene således blev erstattet af kommuner, må det antages, at det er Randers Kommune, som skal godkende et salg af klubhuset.

Beløbets størrelse og den forløbne tid taget i betragtning, vurderer forvaltningen, at kommunen ikke bør blokere et salg af klubhuset. Forvaltningen indstiller derfor med denne sag, at udvalget godkender et salg af klubhuset.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen

Bilag

Salg af IF Fjordens klubhus

Bilag - Stadionvej 39

Punkt 31: Forvaltningen og formanden orienterer

00.22.04-A00-6-25

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Forvaltningen orienterede om at der er ansat ny bibliotekschef pr. 1/4-2026.

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

- **Nordisk venskabsbyuge (NOVU) 2026**

Forvaltningen efterspørger deltagere blandt Sundheds-, idræts- og kulturudvalget til deltagelse i dette års møde med de nordiske venskabsbyer i den årlige event NOVU (Nordisk venskabsbyuge for unge).

Temaet i 2026 er ”Demokrati og beredskab”.

Kunst og kultur er officielt blevet en del af den norske beredskabsstrategi: ”En kultursektor, der fungerer så normalt som muligt under en krise, vil være et vigtigt led i nationens samlede beredskab og befolkningens evne til udholdenhed, opretholdelse af mental sundhed og kampmoral. I krisetider kan dette være afgørende for, hvordan nationen som helhed står igennem en krise.”

Program for politikere og embedsmænd offentliggøres den 1. marts.

Udrejse for politikere og embedsmænd er mandag den 29. juni og hjemrejse fredag den 3. juli.

Tilmelding til Birgitte Strøbeck på bsp@randers.dk senest den 26. april 2026.

Kort om NOVU:

NOVU handler bl.a. om kulturudveksling og det at skabe relationer på tværs af de nordiske lande og at skabe dialog mellem unge og politikere. De unge har workshop om dagen og sociale aktiviteter om aftenen. Politikere og embedsmænd har eget program, dog med fællesprogram og dialog med de unge en af dagene.

NOVU henvender sig til 17 unge i alderen 16-20, og med på turen er også voksne gruppeledere, et par medlemmer fra Foreningen Norden og op til 5 byrådspolitikere og embedsmænd fra hver by. Kommunerne betaler for deltagernes ophold, transportudgifter og aktiviteter.

- **Samarbejde med Røde Kors om ”God start på livet”**

Sundhedsplejen har indgået en samarbejdsaftale med Røde Kors om ”God start på livet”, som tilbyder familier en frivillig forældre støtte. Indsatsen er målrettet gravide og nybagte småbørnsforældre (yngste barn under 2 år), der har behov for ekstra støtte. Røde Kors klæder frivillige på til at støtte forældrene i at skabe trygge rammer for familien og den bedst mulige start på livet for det nyfødte barn.

Kerneaktiviteten i indsatsen er 1:1-støtte i hjemmet: en frivillig forældre støtte matches med familien og giver hjælp-til-selv hjælp med udgangspunkt i familiens aktuelle behov.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at det kommende samarbejde kan være et værdifuldt supplement til sundhedsplejens faglige vejledning. Den frivillige fungerer som en personlig støtte, der kan hjælpe småbørnsforældre med at håndtere hverdagen og derigennem fremme det nyfødte barns sundhed og trivsel.

- **Børns Voksenvenner åbner i Randers**

Børns Voksenvenner har udstrakt deres samarbejde til Randers og tager imod henvendelser fra både fagprofessionelle og forældre vedrørende børn og unge i alderen 6-15 år, der har brug for en ekstra voksen.

Formålet er at give børn med spinkle eller svære familieforhold en tryk og nær relation til en frivillig og fortrolig voksen, som kan give nærvær, støtte og nye gode oplevelser.

Frivillignetværket Børns Voksenvenner er til stede i over 80 kommuner og har siden 1990 matchet børn med voksne rollemodeller. Læs mere om initiativet på hjemmesiden www.voksenven.dk.

- **Afslag på ansøgning til Sundhedsstyrelsen**

Randers Kommune har i januar 2026 modtaget afslag fra Sundhedsstyrelsen på ansøgning til puljen ”Ulighed i sundhed – sundhedsfremmende indsats i almene boligområder”. Puljen var rettet mod at understøtte kommunernes arbejde med at forbedre sundheden og trivslen tættere på borgere, der bor i almene boliger og i mindre lokalsamfund.

Med ansøgningen havde Sundhed en forventning om at modtage midler til ansættelse af en områdeudvikler og havde indgået samarbejde med to civilsamfundsorganisationer som repræsenterer to lokalsamfund: Hhv. IF Fjorden fra Øster Tørslev og Purhus IF fra Asferg & Gassum lokalsamfund.

- **Status Familiernes Hus**

Randers Kommune modtager et tilskud på 5,46 mio. kr. i projektperioden fra 2025 til og med 2027 til etablering af et Familiehus, som samler, udvikler og kvalificerer eksisterende tilbud og tidligt forebyggende indsats for sårbare småbørnsfamilier. Efter projektets første år, har BDO udarbejdet et læringsnotat, som bygger på data, der skal understøtte Familiernes Hus løbende udvikling. Heraf fremgår det, at BDO overordnet vurderer, at Familiernes Hus er kommet godt fra start sammenlignet med tilsvarende familiehuse i andre kommuner. Antallet af henvendelser siden huset åbnede i oktober viser relevans og projektgruppens stærke formidlings- og kommunikationsarbejde. Henvendelserne til Familiernes Hus er typisk telefonisk i form af åben anonym rådgivning eller henvendelser fra fagligt personale, som møder familierne i Randers Kommune. Største delen af henvendelserne afsluttes efter vejledning ved første henvendelse, herefter ender de næst fleste henvendelser med samtaler i Familiernes Hus.

Det er lykket i et tværfagligt samarbejde mellem PPR og sundhedsplejen at etablere et tilbud, som opleves relevant og lettilgængeligt for borgerne. BDO beskriver ligeledes, at borgerperspektivet peger på, at huset skaber hurtige og konkret virkning for familierne, hvor familierne allerede efter første samtale oplever at have fået anvendelige værktøjer. Forvaltningen glæder sig til at følge udviklingen af Familiernes Hus, som med viden fra læringsnotatet den kommende periode bl.a. kommer til at arbejde med at ramme målgruppen bredere og skabe nye forløb til sårbare gravide og småbørnsfamilier, med et særligt fokus på potentialet i den tværfaglige indsats. Læringsnotatet er vedhæftet som bilag.

Bilag

Læringsnotat_Februar2026_FamiliernesHus

Punkt 32: Sagsstyringsliste pr. 4. marts 2026

00.22.04-A00-5-25

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen om de forventede sager til næste udvalgmøde tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Oversigt over forventede sager til næste udvalgmøde.

Tandsundhed i Randers Kommune, udvikling og data
Godkendelse af ny kulturaftale 2025-2028
Kammerorkestret, regnskab
Evaluerings af hjernerystelseskoodinator
Udvidelse af Helsted Sportsplads
Forslag til Facilitetskonference
Regnskab 2025
Randersordningen – ændringer som følge af national afbureaukratisering på foreningsområdet
Lokaletiskudssager

Punkt 33: Digital godkendelse for tilstedeværelse

00.22.04-A00-7-25

Indstilling

Digital godkendelse for tilstedeværelse

Beslutning

Godkendt.